

ARVEOPPGJØR

Presentasjon av tema

- Gjennomføringen av et arveoppgjør
 - Litt om offentlig skifte
 - Med hovedvekt på privat skifte av dødsbo
- Planleggingen av et arveoppgjør
 - Testamenter
 - Fremtidsfullmakter
 - Uskifte
- Avgrensning mot:
 - Selvangivelse og skatt
 - Arveavgift og skatt
 - Generasjonsskifter i næring
 - Ny arvelov

Gjennomføringen av et arveoppgjør

Generelt om skifte av dødsbo

- Reglene om dødsboskifte er regulert i lov om skifte (1930), tredje del (§§ 60-110)
- Betingelsene for å kunne skifte privat er fastsatt i § 78 (flg.):

"Skal boet bli skiftet privat, må en eller flere av de myndige loddeiere overfor retten avgi erklæring om å påta seg ansvaret for de forpliktelser som påhvilde avdøde. Hvor flere loddeiere påtar seg dette ansvaret, hefter de fullt og solidarisk overfor kreditorene. De øvrige loddeierne er bare ansvarlig for avdødes gjeld inntil verdien av sin lodd.

Hvis boets aktiva antas å være mindre enn 3 ganger grunnbeløpet i folketrygden, er det solidariske ansvaret begrenset til boets midler etter at begravelsesomkostningene er dekket."

- Info fra offentlige etater:
 - Oslo Byfogdembetet: Dødsfall/arv
 - Justisdepartementet: Rundskriv om dødsboskifte (G-0203B)
 - Domstolens veiledningsplikt
 - Fri rettshjelp?

Kort om offentlig skifte

- Når er det aktuelt med offentlig skifte?
- Begjæring fremsettes for tingretten
- Saksforberedende rettsmøte for avklaring
- Offentlig skifte åpnes. Rettsgebyr
- Oppnevning av offentlig bostyrer
- Bostyrers oppgaver
- Tvister?
- Tidsløp og kostnader
- Slutning og utlodning

Privat skifte

- Hovedregel og betingelser i skiftelovens § 78

”Skal boet bli skiftet privat, må en eller flere av de myndige loddeiere overfor retten avgi erklæring om å påta seg ansvaret for de forpliktelser som påhvilde avdøde. Hvor flere loddeiere påtar seg dette ansvaret, hefter de fullt og solidarisk overfor kreditorene. De øvrige loddeierne er bare ansvarlig for avdødes gjeld inntil verdien av sin lodd.

Hvis boets aktiva antas å være mindre enn 3 ganger grunnbeløpet i folketrygden, er det solidariske ansvaret begrenset til boets midler etter at begravelsesomkostningene er dekket.”

- Ansvar og risiko, solidaransvar
- Skaffe seg en oversikt over gjeldssituasjonen. Proklama?
- Erklæring om privat skifte av dødsbo, tidsfrist, skjema
- De øvrige arvingene er ansvarlige inntil sin lodd
- Er boets aktiva 3G eller mindre?
- Skifteattest
- Fullmektig, eget skjema
- Testamentsfullbyrder, skiftelovens § 87a
- Grunnlag for bistand av advokat på skifte

Praktiske gjøremål

- Klarlegge aktiva og passiva
- Sikre og forsikre aktiva
- Opprette bokonto
- Avklare trygde og pensjonsrettigheter, forsikringer
- Avklare leie og avtaleforhold
- Avklare eller avslutte løpende abonnement
- Møte mellom arvingene, lage en fremdriftsplan

Praktiske gjøremål (fortsetter)

- Realisere aktiva, gjøre opp passiva
 - Fast eiendom, dokumentavgift
 - Biler/båter med mer
 - Innbo
 - Aksjer/verdipapirer
 - Andre næringsinteresser
- Vederlag sykehjem?
- Gravlegat?
- Ligning
- Utlodning

Skatt og selvangivelser

- Lignings-ABC
- Hovedregel: Dødsboet er eget skattesubjekt og skal som hovedregel ligned separat fra arvinger og ektefelle
- Boet er skattesubjekt fra dødstidspunktet og inntil boet er opphørt. For dødsåret skattlegges boet og avdøde samlet
- Testamentsfullbyrder/fullmektig er ansvarlig for å levere selvangivelse. Ta høyde for restskatt
- Det foretas ikke forhåndsligning når bo overtas udelt av gjenlevende ektefelle eller ene arving
- Blankett: Selvangivelse for forhåndsligning

Utlodning - fordeling av formue i dødsbo

- Arv etter loven
 - Ekteskap
 - Fortrinnsrett
 - $\frac{1}{4}$ part av avdødes formue, i det minste 4G
 - Samboere
 - Barn
 - Pliktdel – $\frac{2}{3}$ deler til livsarving
 - Ikke mer enn 1 MNOK
 - Barnløse
- Arv etter testament

Å planlegge et arveoppgjør

Testament

- Formkrav
- Pliktdelsbegrensninger
- Ektefellens avkall på arv
- Den frie tredjepart
- Gjensidige testament
- Oppbevaring

Fremtidsfullmakter

- Hensikt
- Hva er forskjellen på en fremtidsfullmakt og et testament?
- Formkrav
- Innhold
- Oppbevaring

Arveavgift og skatt

- Fjernet fra 1.1.2014
- Arv og gaver i 2013
- Unngå arveavgift ved å kreve offentlig skifte?
- Tilbakekalle gaver?
- Skattemessige konsekvenser
 - kontinuitetsprinsipp

Kort om uskifte

- Hvem gjelder uskifte for? Vilkår og betingelser
- Melding til retten - uskifteattest
- Innholdet i uskifte
 - Ansvar for gjeld - proklama
 - Handlerom: "...rår som ein eigar..."
 - Dele ut gaver?
- Begrensninger
 - Fast eiendom
 - Gaver med åpenbare misforhold
 - Testament
- Samboere
- Skifte et uskiftebo
 - Etter eget valg
 - Etter brudd på betingelsene for uskifte

Betydningen det ekteskapelige felleseie har for arveoppgjøret

- Felleseie
- Skjevdeling
- Særeie

Takk for oss.

Leiv Bjørnsen
Advokat MNA, partner

Angeline Haraldsen Riis
Advokat MNA, partner

Telefon 51 93 40 40
www.bullarstad.no